

Yeni İhtimaller Karşısında Türkiye

Harbin ve dünyanın gidişi ne olursa olsun Türkiye bir tecavüz veya zora uğramadıkça aslâ harp dışı ve bitaraf vaziyetini değiştirmeyecektir. Biz macera aramıyor, insanlığın saadetine örnek ve misal kalarak uzun bir sulh devresinden âzamî nimetlenmek istiyoruz.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Avrupa harbinin dünyayı içine alacak yeni inkişaf safhalarına doğru bir hazırlık devresi geçir. diği artık iyiden iyiye anlaşılıyor. Dünya harbinin ne zaman patlayacağını, ateşin hangi bölgelere kadar ve daha hangi milletleri içine katarak sirayet göstereceğini tayin etmek güçtür. Bir hükme varmaksızın vâkıaları beklemek doğru olur. Yeni ihtilaller ve siyasetler devresinde Türkiye'nin durumunun ne olacağı da hiç şüphesiz Türkiye'yi bütün karar ve hüviyeti ile yakından tanıyan veya takdir edemeyenler için zaman zaman bir soru mevzuatır.

Millî Şef İnönü, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış günü irat buyurdıkları nutuk ile Türkiye'nin haldeki ve istikbaldeki durumu üzerinde en açık, en aydın ve kesin izahı yapmışlardır. Bu kadar kısa bir fasla içinde tekrar bu mevzuata temas etmenin yeri ve fazlasını söylemek lâzımdır. Ancak, buna rağmen gerek muharip devletler, gerek bitaraf devletlerin ve radyolarının Türkiye hakkındaki yeni yeni nesriyatıdır ki, biz yeniden bu konu üzerine çekmiş bulunuyor.

Muhakkak ki, harbin ve dünyanın gidişi ne olursa olsun Türkiye bir tecavüz veya zor karşısında kalmadıkça aslâ harp dışı ve bitaraf vaziyetini değiştirecek değildir. Herhangi bir zor veya tecavüz de yine aslâ boyun eğmeyecek, tarihteki emsalini geride bırakacak kahramanlıklar yaratacak kendisini, her türlü hak ve menfaatlerini müdafaa etmesini, müzaffer olmasını bilecektir. Biz macera aramıyoruz; insanlığın ileri saadetine örnek ve misal kalarak uzun bir sulh devresinden âzamî nimetlenmek istiyoruz. Memleketimizin imarını, kalkınmasını, ilerlemesini ve hatı müasır medeniyetinin üstüne yükselmesini temin edecek mesaiye ve zamana ihtiyacımız vardır. Bu fırsatı bulmuşken kaçırarak değil, iç politikamız ve dış siyasetimiz hep bu mesnede göre avarlanmış. Yeryüzünde hiç kimse ile ve hiçbir devletle paylaşacak kozumuz, hal ve islah ihtiyacı nizamımız yoktur. Büyük Harbin sonunda Türk toprakları üzerinde yeni Türkiye'nin Kurtuluş Harbini yapar ve bunu Lozan ve Montrö ile tahkim ve tetvik ederken yakın ve uzak bütün yeryüzü milletleri ile ihtilafımızı tasfiye etmiş bulunuyorduk. Yılların imtidadı içindeki diğer ahidler, mutabakatlar, anlaşmalar ve uzlaşmalar da geriye kalan ufak-

tefek pürüzleri ortadan kaldırmıştır. Şimdi ne kimseden bir karış toprak istiyoruz, ne de kimsenin bizden herhangi bir şey istemesine bilhassa Lozandan sonra fırsat bırakmış bulunuyoruz. Üzerinde bulunduğumuz topraklar, haklar ve menfaatler üzerinde hiçbir milletle ihtilafı ve ihtilafı hiçbir davası olmayan halis muhlis Türk toprakları, Türk hakları ve menfaatleridir. Hiç kimsenin bizde alacak hesabı yok ve fakat biz tarih sahifelerini karıştırsak herkesten her şekilde alacaklıyız, ancak böyle bir hesap ve araştırmaya taraftar değiliz; halimizden memnunuz, herşeyimizin bize yeter olduğuna kanaiz. O halde, şimdiki durumumuz ihtilal edecek veya zafa uğratacak sağda solda bir gözümüz, macera hevesimiz, alacak hesabımız yok. Kimsenin de bizden bir alacak hesabı bulunmadığı için konuşularımızla ve bütün dünya milletleri ile gayet dostuz ve kar.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

HARP VAZİYETİ

Beşinci Moskova taarruzunun ilk safhası ne gösteriyor?

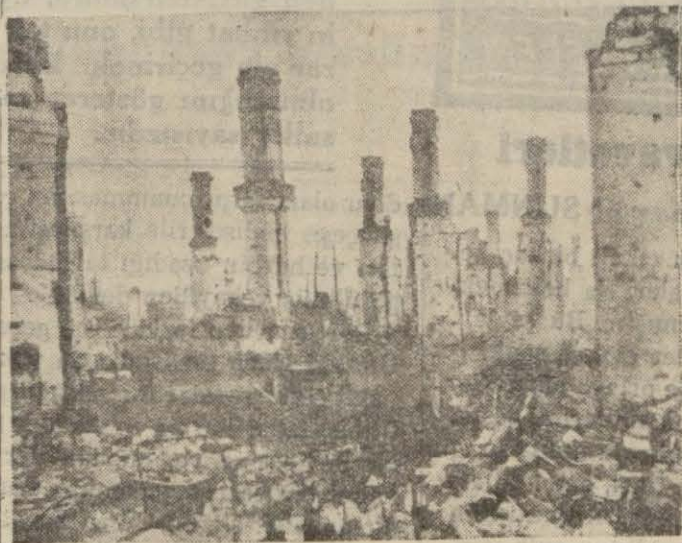
Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

Alman - Sovyet cephesinde, şimal, merkez ve cenup cephelerinde hareket yapan üç Alman ordular grubu (Vologda - Moskova - Rostof - Novorossik) hattına karşı tamamen taarruz halindedir:

1) Şimalde Tikvin'i alan kuv-

vetler, tahmin ettiğimiz veçhile iki kola ayrılmış, bir kol demiryolu boyunca Vologda'ya yönelmiş; diğer kol, Svir nehri boyunca, Rus kuvvetlerini kuşatarak imha etmek maksadıyla şimali şar-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Şark cephesinden resimler: Yakılıp yıkılan bir Rus kasabası ve cephede Alman ordusunun karşılaştığı müşkülât

ALMAN TEBLİĞİ

Kırım harbi nihayetleniyor

Düşman kuvvetleri Kerçten kaçıyor

Berlin 14 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Kırım'da, kışlarımızın Kere'in pek yakınına gelmiştir. Şehir ve liman Alman topusunun ateşi altındadır. Alman hava kuvvetleri, Sivastopol civarındaki düşman sahil bataryalarını tam isabetlerle iskat, limanın ehemmiyetli askeri mevzilerini tahrip etmiş ve orta büyüklükte iki nakliye gemisini hasara uğratmıştır. Kerçten kaçan düşman kuvvetleri.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Erzincan Zelzelesi

21 köy harap oldu, ölümlerin sayısı 25 i, yaralıları 90 ı buldu

Erzincandan Ankara'ya gelen yeni haberlere göre, dün de saat 11,55 de Erzincan'da ve Tercanda oldukça şiddetli ve 8 saniye süren bir zelzele daha olmuştur. İsimleri aşağıda yazılı 21 köy harap olmuştur: Eşes, Tahsus, Prostik, Hanzar, Selinek, Eğrek, Hazon, Suhak, Selbis, Kurganlı, Handesi, Meh-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

SOVYET TEBLİĞİ

Bütün cephede muharebeler

Baltık'ta dört gemi, bir denizaltı battı

Moskova, 15 (A.A.) — Sovyet gece tebliği: 14 Sontes'in günü, kışlarımızın bütün cephelerinde düşmanla çarpışmıştır. 13 Sontes'inde 38 Alman tayyaresi tahrip edilmiştir. Biz 16 tayyare kaybettik. 10 Sontes'inde 12 Sontes'e kadar Baltık denizinde gemileri, miz cıpan 36.000 tonluk 4 düşman gemisi batırılmışlardır. Bir düşman denizaltı gemisi, Finlandia körfezinde mayınlarımızdan birine çarparak ber-hava olmuş ve batmıştır.

Beyoğlundaki Simitçi ve Pastacı fırınlarına dün gece aynı saatte ânî bir baskın yapıldı

Yüzlerce çuval kaçak, 4 No. ekmeklik un bulundu

UNLARLA EKMEK YAPMIYARAK SAKLAYIP GİZLİCE SATANLAR BİRER BİRER YAKALANIYOR

4 Ofis memuru vazifesinden ayrıldı

Ekmek için Pazartesi günü evlere dağıtılacak fişler bastırılıyor

Fırınlara mıntakalara taksim olunarak nüfus nisbetinde ekmek çıkaracak

Belediye Reisi şehrin ekmeklik unların gizlice pastacı, bökrekçi ve sanduvıççılara eline geçmelerine mâni olmak üzere her mıntakada âni ve sıkı kontroller yaptırmaya başlamıştır. Dün gece saat 19 - 20 arasında müteaddit pastacı, simitçi fırınlarına âni bir baskın yapılmıştır. Bu baskında fırınların tavan a-

ralarına ve mahrukat depolarına varınca kadar tarama yapılmış ve yüzlerce çuval kaçak un bulunmuştur.

Bu meyanda Tepebaşındaki bir pastacı fırınında 100 çuval, Yüksekaldırmadaki pastacıda 82 çuval, Boğazkesen caddesinde Kadılar - yokuşunda 89 numaralı Hüseyin Tunçayın simitçi fırınında 15 çuval, Tophanedeki bir fırında 72 çuval kaçak un ele geçirilmiştir.

HEPSİ KIRMIZI ETİKETLİ ÇUVALDA

Bulunan bu gizli unların hepsi Toprak Mahsulleri Ofisinin kırmızı etiketli çuvallarından olup 4 numaralı ekmeklik undur. Yani bökrekçi, simitçi ve pastacılar verilen unlardan değildir. Mez-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Vilâyette bu sabahki toplantı

Bu sabah Vilâyette Vali ve Belediye Reisi B. Lütfi Kırdarın Reislüğünde bir toplantı yapılarak ekmek işi ve kaçak unlar hakkında görüşülmüştür.

Vali ve Belediye Reisi doktor Lütfi Kırdar

Ark Ruayal nasıl battı

Kurtulan bir subay geminin feci akibetini anlatıyor

Londra, 15 (A.A.) — Bir İngiliz muhribi, sonuna kadar Ark Ruayal'ın yanında kalmıştır. Ark Ruayal süvarisi, geminin kurtarılacağına inanmış ve tahliye emrini vermiştir. İki saat sonra Ark Ruayal, mezarına dalmıştır. Ark Ruayal'ın muhribi sığınan subaylarından biri demiştir ki: "Tam batacağı sırada, gemi, sancak tarafına doğru 35 derece yatmıştı. Bu, artık sondu. Gemi, yorgun bir çocuk gibi yana yatı. Pupa bir an dikildi. Sonra Ark Ruayal, yavaş yavaş dalgaların arasına gömüldü.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

KAFKASYA'ya ilk hava akınları

Vişi, 15 (A.A.) — Alman tayyareleri, Kafkasya'ya ilk taarruzlarına başlamışlar. Kere'in karşısında bulunan Taman ve Anapeyi bombardıman etmişlerdir. Şimalde Volkof ve Murmansk'ta Alman ileri hareketi devam ediyor. Doneç'te Vorosilofgrad istikametinde müttetfikin ileri hamlesi inkişaf halindedir.

Nafia vekili busabah geldi

Nafia Vekili General Ali Fuat, Cebesoy bu sabahki Ekspresle şehrimize gelmiştir.

Bir Alman tank koluna tahrip edildi

Londra, 15 (A.A.) — Moskova radyosuna göre, Moskovanın Şimal Doğusundaki Sovyet mevzilerine bir noktadan girmeye çalışan Alman tanklarından mükrekkep bir kol kuşatılarak tahrip edilmiştir.

Bir Sovyet harp gemisi battı

Helsinki, 15 (A.A.) — Evvelki gün bir Sovyet harp gemisi, Vaindlo'nun Şimali Batısında bir mayine çarparak batmıştır.

Büyükada Nasıl İmar Edilecek?

Adada yanları açık otobüs işletilecek

İnşaat yerleri tahdit edildi - Bazı semtlerde iki kattan fazla ev yapılmıyacak - Ahşap dükkânlar ve vapur iskelesi yıkılacak - Yapılacak diğer yenilikler

Büyükadanın güzelleştirilmesi hakkında Şehircilik Mühürhassısı M. Prost tarafından hazırlanan bir proje dün Şehir Meclisine verilmiştir. Buna nazaran bir Maden'de diğeri Nizam'da birer yeni vapur iskelesi yapılacak ve Yörük Ali iskelesi tanzim oluna-

caktır. Şimdiki vapur iskelesi önünde Haydarpaşa olduğu gibi bir galkakıran inşa edilerek Şimal rüzgârlarından korunulması da ileri sürülmektedir. Proje; Adanın muhtelif semtlerin-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Çenberlitaşta feci bir tramvay kazası

Bu sabah ihtiyar bir adam tramvay altında kaldı ve başından ağırca yaralandı

Bu sabah, saat dokuzda doğru Çenberlitaşta feci bir tramvay kazası olmuş, bir adam tramvay altında kalarak başından ağır surette yaralanmıştır.

geçmekte olan bir kamyona konularak Cerrahpaşa Hastanesine götürülmüştür. Rifatın yarası ağır olduğundan ifade verememiştir.

Taksim — Beyazıt hattına işliyen 197 numaralı ve 607 numaralı vatman Nuri idaresindeki kapalı tramvay arabası, Çenberlitaşta geldiği vakit, Çenberlitaşta oturan 47 yaşındaki Mehmet oğlu Rifat isminde biri, sekeriden seker alarak caddenin solundan sağına geçmek istemiştir.

Fakat ihtiyar olduğundan süratle Beyazıt'a gitmekte olan tramvayın önünden geçememiş, arabanın altında kalmış, tekerleğe çarpan başından kan boşanmışa başlamıştır.

Bu esnada imdadı şihhi otomobillerde bulunmadığından yaralı oradan

OKULLAR Spor Bayramı

Gelecek haftaya kaldı

Bugün öğleden sonra Fener - bahçe stadyumunda yapılacak olan İstanbul okulları spor bayramı havanın bozukluğundan dolayı bu ayın yirmi ikinci cumartesi gününe tehir edilmiştir. Davetiyeyle o gün için müteber olacaktır.

Kurusu'nun Amerikada ilk beyanati

Vaşington, 15 (A.A.) — Gazeteciler, M. Kurusu'ya, sulh ümidi besleyip beslemediğini sormuşlar ve şu cevabı almışlardır:

Bu kadar uzak bir yerden neicun gel, diğimi tahmin ediyorsunuz. Meslektaşım Vaşington Elçisi M. Nomura'ya tam yardımda bulunmak üzere geldim. Vazifemin güçlüklerini tamamiyle id, daki ediyorum. Fakat manlayı yarın hedefe varmak ümidindeyim.

Memlekette Kar

Ankara'ya dün mevsimin ilk kar yağmıştır. İneboluya da kar yağmıştır. Denizde poyraz fırtınası bütün şiddetle devam etmektedir. Kas, tamonuya da evvelki gece kar yağmıştır.

CERÇEVE

ÜÇ AYAKLI SEHPA

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Büyük bir bankacıya sordum:

— İhtikârı nasıl önleyebili-

riz? — Hey'etler ve nizamlar kurarak, fiatları mürakabe ederek, halkı haber vermiye teşvik ederek, her maddenin a-lım ve satımını ölçüleştirerek...

— Bizzat ihtikâr bile bu çareden şikâyetçi olmazdın!

Dedim ve ayrıldım.

Bu işin büyük cabiline sordum:

— İhtikârı nasıl önleyebili-

riz? — İhtikârcının başı üzerine üç ayaklı idam sehpasını kurarak, riyazi bir kat'iyetle vaziyetinin hesabını verimiyenle-

ri, şehrin büyük meydanlarında ipe çekerek, hattâ vatan selâmeti adına kurunun yanında yaşı da yakmaya razı olarak...

— Ey cehalet, senin bazı in-siyakların, ihtisâsın hesapların daha fazla gü-

veniyorun!

Dedim ve düşündüm.

BUGÜN
Haftalık Askerî İcmal
Yazan: Emekli Kurmay Subay
Bu mükemmel ted-kik yazısını bugün 4 üncü sahife-de okuyunuz.

